

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. Miten kirkon opettama pelastushistoria ilmenee Raamatun kautta? Käytä vastauksessasi apuna oheisia lainauksia:

Kun iltapäivä viileni, he kuulivat Jumalan kävelevän puutarhassa. Silloin mies ja nainen menivät Jumalaa piiloon puutarhan puiden sekaan. Herra Jumala huusi miestä ja kysyi: ”Missä sinä olet?” Mies vastasi: ”Minä kuulin sinun askeleesi puutarhassa. Minua pelotti, koska olen alasti, ja siksi piilouduin. (1. Moos. 3: 8–10)

Hyljeksitty hän oli, ihmisten torjuma, kipujen mies, sairauden tuttava, josta kaikki käänsivät katseensa pois. Halveksittu hän oli, me emme häntä minään pitäneet. Ja kuitenkin: hän kantoi meidän kipumme, otti taakakseen meidän sairautemme ... Hän kärsi rangaistuksen, jotta meillä olisi rauha, hänen haavojensa hinnalla me olemme parantuneet. (Jes. 53: 3–5)

Älkää luulko, että minä olen tullut lakia tai profeettoja kumoamaan. En minä ole tullut kumoamaan, vaan toteuttamaan. (Matt. 5: 17)

Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Minun silmäni ovat nähneet sinun pelastuksesi, jonka olet kaikille kansoille valmistanut: valon, joka koittaa pakanakansoille, kirkkauden, joka loistaa kansallesi Israelille. (Luuk. 2: 29–32)

2. Miten Kaakkois- ja Itä-Euroopan uniaattikirkot ovat syntyneet?
3. Kuvaa ja pohdi kristittyjen asemaa Lähi-idässä nykyään.
4. Millainen oli Suomen ortodoksisen kirkon aineellinen ja henkinen jälleenrakentaminen toisen maailmansodan jälkeen?
5. Tarkastele yleisen pappouden ja sakramentaalisen pappouden suhdetta ortodoksisessa kirkossa.

6. Oheisessa kuvassa on kreikkalaisen perinteen kirkkoleipä eli profora. Miten kirkkoleipää käytetään ortodoksisessa kirkossa?

7. Esittele ortodoksinen kirkkovuosi.
8. Mikä on myytti, ja millaisia myytin piirteitä seuraava Vanhan testamentin kertomus sisältää?

Babylonin torni (1. Moos. 11:1–9)

1 Koko maailma käytti samoja sanoja ja puhui yhtä kieltä. 2 Kun ihmiset siirtyivät itään, he löysivät Sinearin maasta tasangon ja jäivät sinne asumaan. 3 Ja he sanoivat toisilleen: "Tehkäämme tiiliä ja polttakaamme ne koviksi." He käyttivät savitiiltä rakennuskivenä ja asfalttipikeä muuraamiseen. 4 He sanoivat: "Rakentakaamme itsellemme kaupunki ja torni, joka ulottuu taivaaseen asti. Sillä tavoin saamme mainetta emmekä myöskään hajaannu yli koko maan."

5 Herra tuli katsomaan kaupunkia ja tornia, jota ihmiset rakensivat, 6 ja sanoi: "Siinä he nyt ovat, yksi kansa, jolla on yksi ja sama kieli. Tämä, mitä he ovat saaneet aikaan, on vasta alkua. Nyt he pystyvät tekemään mitä tahansa. 7 Menkäämme sekoittamaan heidän kielensä, niin etteivät he ymmärrä toistensa puhetta." 8 Ja niin Herra hajotti heidät sieltä kaikkialle maailmaan, ja he lakkasivat rakentamasta kaupunkia. 9 Kaupunki sai nimen Babylon, sillä siellä Herra sekoitti ihmisten kielen ja sieltä hän hajotti heidät kaikkialle maailmaan.

- +9. Kirkkotaiteen synty, kehitys ja vaiheet ennen ikonoklasmia

- +10. Tilastojen mukaan elämme nyt maailmanhistorian väkivallattominta ja rauhallisinta aikaa. Tästä huolimatta sotaa on käyty ja käydään useassa maassa.

Pohdi sodan oikeutusta eri uskontojen opissa ja etiikassa. Valitse kolme maailmanuskontoa tarkastelusi kohteeksi.